

IRAKASLEARENTZAKO GIDA

6. saioa

Helburua: Ikasleei eskola-ingurunean egunerokoan izaten dituzten arazo moraletan hausnarketa etikoak egiten laguntzea.

Dilema moral bat kontaketa labur bat da. Egoera arazotsu bat planteatzen da, balio-gatazka bat duena; izan ere, problema moralak bi irtenbide posible ditu, gatazka dago bien artean, eta bi irtenbideak dira egingarriak eta defendagarriak... Jokabide bat aukeratzeko zailtasun horrek jokoan diren balioen inguruko arazoiketa moral bat eginarazten du eta gure balioei ematen diegun garrantziaren inguruko hausnarketa egitea ere eskatzen du.

Dilemak lantzearen helburuak hauek dira, besteak beste:

- Norbere balioen eskala ezagutzea eta balioen hierarkia ezartzea.
- Enpatiarako trebetasun soziala garatzea; hau da, besteen lekuan jartzen jakitea.
- Besteen iritziak eta jokabideak errespetatzea, gureen aurkakoak diren printzipio eta balioekiko tolerantzia garatuz.
- Ikuspegi ezberdinen inguruan, elkarrizketa arazoituaren eta iritzi-trukearen alde egitea.
- Judizio morala eratzea, jokabidearen etikara aplikatutako diskurtso-logika garatuz.
- Adimen emozionala lantzea sustatzea, gatazkak konpontzeko bidean arazoiketak, sentimenduak eta emozioak uztartuz.
- Norbere jokabideak eta iritziak arazoitzea, giza jokabideen konplexutasuna aztertzeko arazoia erabiliz.

Hona hemen gelan aztertzeko hiru dilema moral.

1. DILEMA.

1. dilema talde osoan landuko dugu, irakaslearen modelatze-lanarekin.

Irakasleak ozen irakurriko du dilema eta ikasleak bi taldetan banatuko ditu. Talde bakoitzak bi aukeretako bat argudiatu eta defendatu beharko du. Hala, ikasleei dilemak modu autonomoan lantzeko estrategiak emango dizkiegu.

2. ETA 3. DILEMAK

Lau taldetan banatuko ditugu ikasleak. Horietako biri 2. dilema emango diegu eta beste biei 3.a. 2. dilema landu behar duten bi taldeek, dilema irakurri eta talde bakoitzak bi irtenbide posibleetako bat defendatu eta argudiatuko du. Gauza bera egingo dugu 3. dilemarekin.

1. DILEMA. Leiho bateko kristala hautsi da gelan ikasle baten jokabide txarraren ondorioz. Irakasleak ea nor izan den galdetu du eta esan du erruduna azaltzen ez bada, denen artean ordaindu beharko dutela ordainketa eta beste zigor batzuk ere jasoko dituztela. Ikasle-talde batek badaki erantzulea zein den, baina ezer ez esatea erabaki du, arazoa sortu duen ikaslea laguna dutelako, eta ez dutelako salatari edo traidoretzat hartuak izan nahi. Gainera, erantzulea nor den aitortzeak ekarriko lizkiekeen arazoak eta trabak saihestu nahi dituzte.

Ondorioz, talde osoak jaso du zigorra. Zuzena iruditzen al zaizu ikasle horien jokabidea? Zer egingo zenuke zuk antzeko kasu batean?

Taldearen erdiak 1. aukera defendatuko du argudioak erabiliz eta bigarren erdiak 2. aukera.

1. aukera: Zuzena da.

2. aukera: Ez da zuzena.

2. DILEMA. Hegoik, ikastetxerako bidean doala, ikusi du nola Julen, Ane eta Mikelek, beste maila bateko ikasleek alegia, txoko batera eraman dutela Jon, beheragoko maila bateko ikaslea. Joni mehatxuka ari dira, ogitartekoa eman diezaien. Hegoi hurbildu egin zaie eta esan die uzteko Jon bakean, baina beste hirurek esan diote joateko eta ez sartzeko muturrik besteen gauzetan. Gainera, ikusitakoa norbaiti kontatzen badio jipoitu egingo dutela egin diote mehatxu.

Gertatutakoa salatu egin behar al lioke Hegoik ikastetxeko irakasleren bati?

Talde batek 1. aukera defendatuko du argudio bidez eta beste taldeak 2. aukera.

1. aukera: Ez salatzea da zuzena.

2. aukera: Salatzea da zuzena.

3. DILEMA. Urtebete darama Mirenek ikastetxean eta bigarren ikasturteari ekingo dio aurten. Iaz ez zuen lortu inolako lagun-taldetan integratzerik, behin baino gehiagotan saiatu arren. Aurten gehien gustatzen zaizkion ikaskideen taldeko kide izaten saiatu nahi du. Galdetu die ea haien taldeko kide izan daitekeen eta erantzun diote, horretarako, ikasle berriei txantxa bat egiten lagundu behar diela. Eta zera proposatu diote: jolasgaraian berriengana joan eta galtzak jaistera behartzea, eta esandakoa bete ezean jipoia jasoko dutela mehatxu egitea.

Parte hartu behar ote luke Mirenek horretan?

Talde batek 1. aukera defendatuko du argudio bidez eta beste taldeak 2. aukera.

1. aukera: Ez parte hartzea da zuzena.

2. aukera: Parte hartzea da zuzena.

Ondoren, ideiak partekatzeko ariketa egingo dute: talde bakoitzak egokitu zaion aukeraren defentsa argudiatuko du, taldeak emandako argudioak eskainiz.